

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrta leta. — Za tujce dežele toliko več, kakor poština znaša.
 Za oznanila plačuje se od četiristopne peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedekrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.
 Up ravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo poteka koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovite, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“
 velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrta leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrta leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrta leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dotično naročilo.

Upravnštvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 30. oktobra.

Prav iznenadila nas je bila vest o ločitvi zakona srbskega kralja, nič manj pa tudi vest, katera se je v soboto poročila raznim listom iz Belega grada. Kralj Milan izdal je proklamacijo, v katerej napoveduje premembo ustave. Mi ne vemo, kaj je vodilo kralja, da se je odločil za spremembo ustave, katero jako mnogi žele, zlasti radikalci. Najbrž je čutil, da se mu je vsled ločitve zakona precej omagal prestol in je s to proklamacijo poskusil zopet utrditi ga. V tem oklici omenja Milan, da drugo leto mine ravno petsto let, od kar je stara srbska država bila uničena na Kosovem polju. Božji previdnosti je ugajalo, da bode te slovesne in pomenljive dni na obnovljenem prestolu Nemanićev član narodne dinastije Obrenovićev. Nadalje omenja, da sta veliki

Miloš in neumrljivi knez Mihajl zopet obudila srbsko državo k življenju in jej dala trdno podlago. Šestnajst let se je pa on prizadeval, da bode hodil po stopinjah omenjenih dveh prednikov. Vsled požrtvalnosti naroda srbskega se je posrečilo doseči velike napredke in s tem rešiti oblube dane dne 10. avgusta 1872. Vedno je on čistal in branil srbsko državno idejo in imel pozorno oko za vse nevarnosti, ki prete državi. Opominja Srbe, da naj iz svoje zgodovine izvajajo dober nauk za prihodnjost. Sedaj državi od zunaj ne prete nobene nevarnosti. Vse države evropske žele miru. Potem vladar omenja, da mu je lojalno priznanje obstoječih fakt pridobilo prijateljske odnose z mogočnima sosednjima državama velenastev Frana Josipa in sultana Hamida. To politiko je on osobno začel in jo vodil, odkar se je plemeniti car Aleksander II. z močjo države svoje potegnil za osvobojenje kristijanskih narodov, in se je srbska vojska baš pod vodstvom vladarja borila za osvobojenje. Njegova politika se pa ni povsod prav razumevala. Še vedno preti Srbijo notranja nesloga, ki je podkopal srednjoveško državo srbsko. Dolžnost naroda je odstraniti ta razpor.

Nadalje pravi doslovno: „Narod srbski! Prvi kralj novoustanovljenega srbskega kraljestva obrača se do tebe, ter kliče iz vsega srca: Zatri glas neslove v duši svoji ter vsi imejte vedno občni blagor pred očmi. Prvi vzgled dati vam hoče kralj in je srečen, da ga dati more“. Če boste pa nadaljevali sedanjo škodljivi strankarski boj, pravi proklamacija, bode pa dežela prizorišče podobnih žalostnih dogodkov, kot je bila že večkrat od začetka tega stoletja. Srbiji treba pred vsem resnega dela, urejenja državnih financ. Treba ublažiti strankarske boje v narodnem zastopstvu in lotiti se potrebnih reform v vseh panogah državnega življenja.

In za tem napoveduje kralj premembo ustave. Sedanja ustava ni njegovo delo, ter ne ugaja povsem, a on jo je vendar vedno spoštoval in branil. Obrača se on do vseh strank v deželi, da izdelajo načrt nove ustave, s katerim se bodo razširile po-

lične pravice v deželi. Dne 20. novembra bodo volitve v veliko skupščino, katera se sklicuje na 1. dan decembra v prestolnico. S svojo kraljevo besedo Milan zagotavlja popolno volilno svobodo pri volitvah za veliko skupščino. Petstoletnico bodo potem, kakor se on nadeja, praznovali s tem, da dado deželi novo ustavo, ki bude trdna podlaga daljemu razvoju državnega in narodnega življenja. Uradni list je že objavil kraljevi ukaz, s katerim se imenujejo člani za odbor, ki ima izdati načrt nove ustave. Ker bude temu odseku semtertja predsedoval kralj sam, ni nikdo imenovan predsednikom. Podpredsedniki so pa imenovani Jovan Ristić, Milijutin Garašanin, in general Savo Gruić. Za člane je kralj imenoval metropolita, predsednika državnega sveta, bivše ministerske predsednike, F. Kristića, Radivoja Milojkovića, Jovana Marinkovića, Atjima Tjumića, nadalje državne svetnike Vujovića, Magacinovića, Gavrilovića, Vasiljevića, Marinkovića, Kristića, Blaznavca, Stojana Boskovića, Jovanovića, Škofa Mojsile, več generalov, bivših ministrov, predsednika apelnemu sodišču, rektorja velike šole, 6 velikošolskih profesorjev 31 odličnih državljanov vseh stanov in strank vse dežele.

Kakor se vidi, se je kralj oziral na vse stranke, še celo podpredsedniki so možje, ki nikakor neso kraljevi prijatelji. Nedavno smo omenili napetih odnošajev med kraljem in Garašaninom, in tudi bralcu se še spominjajo, kako je kralj bil odrinil Ristića in kako so bili upokojili generala Gruića. Kakor se kaže je vse to pozabil vladar.

Proklamacija napravila je nekda najboljši utis v deželi, posebno radikalci se veseli, kajti če bodo volitve res svobodne, bodo gotovo dobili večino v skupščini in bodo po svoje prekrojili ustavo. Mi seveda nemamo posebnega zaupanja v vso to stvar. Jako daleč je še, predno se bode res kaj dognalo. Prevečkrat smo že videli, kako malo je voljen kralj, ozirati se na želje naroda. Ravno tako bode najbrž tudi sedaj. Če ne bodo stranke hotele skleniti take ustave, kakor on želi, bode pa skušal vso stvar preprečiti. S to proklamacijo je kolikor toliko od-

LISTEK.

Ukrajinske dume.

(Češki napisal E. Jelinek; poslovenil Podvidovski.)

IV.

V ljubimskem hrepenu.

(Dalje.)

Ivan je gledal nepremakljivo pred se s pazljivim očesom.

In na ladje se je dvignila vitka bela postava.

Ivan se je stresel osupnen.

Bila je to Efimka.

Mislil si je Ivan včasih, da Efimka krasnejša niti biti ne more, ali povabnost njena sedanja presega vse njegove predstave, ki so kedaj nastale v njegovej duši. Tako, kakeršno je bila Efimka, si je predstavljal največje razkošje in srečo sveta. Morda se mu je zdelo zato, da je preje prikazen, nego resnica, in prikazek njen imel je le za nov obraz čarokrasne bajke, katero je bil sanjal baš pred trenotkom. Kolena so se mu tresla, kakor bi se prostovoljno hotela skloniti k temu čarovnemu prikazku.

Efimka je gledala k njemu uljudno in mu miga prijateljski z roko.

Ali Ukrajinec si ni upal izgovoriti niti besede in stal je tiko. Dasi opojen s čutom goreče ljubezni,

upiral se je in nasprotoval lastnej želji. Hotel je le gledati, le gledati... in nič več.

Čutil je v prsih bolestne zapreke, katere mu neso dale veselo vzkriknuti, radostno vzdihniti, z mesta se ganiti. A čim bolj je potapljal svoje oko v Efimčino obliče, čim bolj se je radoval z leskom njenih očij in z usmievom malininih njenih ustnic — tem ognjevitje je svetilo in žgalno goreče v dušo njegovo devojkino okrasje, slepeč niz, bogata njenega obleka, vezena z dragocenimi nitkami...

In ko se je tu njegovo oko nehote obrnilo k lastnemu rokavu, k tako siromašnemu in nelepemu, jedva je še zatajil v sebi solzo že plavajočo mu iz očesa.

Sklonil je molče glavo na prsi.

„Ivan!“ odzvala se je po trenotku Efimka.

Ivan, kakor z nova probujen, stresel je goreče z roko.

„Ivan!“ ponavljala je Efimka in ostranivši trstje sezajoče do nežnih stranij zašepnila je s čudovitim glasom: „Efimka te ljubi!“

Pri teh besedah zazibala se je ladje in vzne-mirila tihe vode.

„Batka ni hotel, da bi te ljubila, ali sedaj leži batka že pod mogilo in njegova jedina volja je... Čuješ, Ivan? Ivan, čuj!“

Besede te zvenele so goreče in zaupljivo. Tako so pridonele tudi k bregu.

Ali, Gospod!

Ivan ni zaplesal, Ivan je sklonil le žalostno glavo, z roko zanikajoč, kakor bi hotel odpoditi od sebe temno prikazen.

In zopet za nekaj časa zadonelo je k bregu njegovo ime: koprneče, ganljivo, da proseče in nežno.

„Nikdar!“ izjavlja po hudem boji iz sebe Ivan. „Nikdar, ne verujem Ti! Ni je devojke na tem svetu, katera bi iz bele, bogate koče resnično hrepenula iti pod krov bedne, siromaške ilnate golobičke. Ne, ne, ne verujem. Tu ne more biti odkritosrčnost. Nikdar, nikdar se ni tako zgodilo v Ljubči...“

To rekši, mahne Ivan zopet z roko, kakor bi hotel odpoditi od sebe temno prikazen. Ne upa si niti dvigniti očesa.

Še nekolikrat začuje zvok svojega imena, vedno bolj proseč in vabljiv, ali Ivan spušča le globoče in globoče tožno glavo na kipeče prsi.

Tu zašumi naposled protje v trstji.

Skrivaje pogleda tja.

Dà!

Bičevja razsedina se je zaprla, ladje je izginila. Izginila je tudi Efimka. Le voda se je še gibala, ali naposled utihnila je zopet tudi ta.

Efimka se je vrnila domov.

Ivan je ostal sam pri vodah.

(Konec prih.)

vrnil pozornost od ločitve zakona s kraljico Natalijo in to je bil njegov namen. Prave vere pa ne mamo, če tudi želimo, da bi bila ta proklamacija za Srbijo napoved srečnejše dobe.

Slovenska učiteljska zborovanja

v Ljubljani v 23. dan oktobra 1888 leta.

Slovensko učiteljsko društvo.

(Konec.)

Smrt je tudi v tem letu našemu društvu priznana.

Znamenito je za naše društvo posebno tudi to, da ono praznuje danes svojo 20letnico, kajti 15. septembra 1868 je naše društvo obhajalo svoj prvi občni zbor, letos pa slave vsi narodi obširne naše monarhije 40letnico vladanja presvetlega cesarja. Res lepo dobo ima naše društvo za seboj, v katerej je ono marsikaj imelo prestati; pa je tudi dokaj koristilo v tem času našemu šolstvu in učiteljstvu.

To bi bile bolj stvarne, kratke poteze o delovanji našega društva. Ono sicer ni delalo hrupa, kakor nikdar, a delalo je vsekdar in hoče tudi v prihodnje neustrašno delati in koristiti narodnej šoli na prid slovenske domovine in mogočne Avstrije, in to poudarja ono letos še posebno, ko se povsodi proslavlja 40letno vladanje našega presvetlega cesarja, kateri se je vsekdar pokazal najmogočnejšega zaščitnika umnega in narodnega šolstva. Odbor pa tudi zna, da bole tudi vsak zavedni in narodni učitelj gojil ljubezen do omike in do naroda, do domovine ožje in širje, a to ne le z besedami, mar več tudi z vzgledi in z jasnim dejanjem očitno kazal.

Uspeh in napredek nam je zagotovljen, ako imamo poleg božje pomoči, poguma in vtrajnosti še vladarjevo milost na naši strani! Tedaj: Bogu dušo in vest, cesarju zvestobo!

Zbor je poročilo pa vsem brez ugovora na naznanje vzel.

Na to poroča blagajnik g. Iv. Tomšič. Udov pravih ima društvo 144, podpornih pa 29. Vseh dohodkov je bilo 255 gld., troškov pa 142 gld. 15 kr. Za knjižico izdalo je društvo 127 gld., tedaj je ostanka 144 gld. 14 kr. Ob novem letu bode še plačati kakih 8 gld.

Blagajnikovo poročilo se brez ugovora odobri. Blagajnik priporoča, da bi bilo več zanimanja za knjižico, katero je društvo izdalo, mej učiteljstvom, potem bi društvo stalo v denarnih zadevah še na boljši podlagi.

Za pregledovalce računov se izvolijo gg. J. Boršnik, Fr. Kavčič in S. Punčah. Volitev odbora se je vršila po listkih. Največ glasov so dobili gg. Furlan, Funtek, Govekar Fr., Praprotnik And., Stegnar F., Kokalj Fr. Tomšič IV., Razinger Ant., Žumer Andrej.

Predsednik sklene zborovanje s trikratnimi slavaklici na presvetlega cesarja.

Zborovanje „Narodne šole“ moral se je opustiti, ker se je takoj potem pričela skušinja za slavnostni koncert. Ob drugi uri bil je skupni obed v gostilni pri g. Ferlini, kjer je bilo vse polno naudušenja in zadovoljnosti.

Poročilo finančnega odseka o zopetni zgradbi deželnega gledišča.

(Poročalec dr. Moschē.)

(Dalje.)

Pravno razmerje, v kojem se nahaja dežela nasproti gledišču, je marveč ono neomenjenega lastnika, kojemu je izključljivo na voljo dano, hoče li svoje pogorelo poslopje zopet sezidati ali pa tega storiti neče. Zatorej so odločilna za rešitev vprašanja, da li treba znova graditi, le druga ne strogo pravna uvaževanja, osobito ozir na korist in škodo, katero bi prouzročilo deželi grajenje novega gledišča.

V tem pogledu se finančni odsek, kakor se je že poudarjalo, ni pečal s vprašanjem, da li je v Ljubljani grajenje novega gledišča potreba, ker polnoma priznava, da se ne more gledišču oporekat pomen, ki ga ima kot bitno sredstvo izobraženja, da njegov obstanek pripomaga k povzdihi občenja, — in ker je prepričan, da je častna zadeva dežele kranjske, imeti v svojem stolnem mestu, ki v deželi največ davka donaša, gledišče, katerega ne pogrešajo le prebivalci Ljubljanski, ampak tudi tujci, katerim to pomanjkanje daje mnogo povoda za hudo domušne opazke o deželi in nje stolnem mestu, pomanjkanje, katero bi pripravljalo povodom kakega

kneževnega obiska ali deželne svečanosti velike zatrege.

Ta uvaževanja in okoliščina, da se v deželni upravi nahaja poseben zaklad, kojega dohodki so že več kot sto let odločeni gledišču, pripravila so finančni odsek, da reši vprašanje, ali naj zgradi dežela kranjska novo gledišče, ali pa naj prepusti to komu drugemu, ki bi voljan bil, to storiti.

V tem oziru skoro ni misliti, da bi se hotel lotiti kak privatni podvzetnik te naloge zaradi dobička, ker zahaja, kakor je tudi c. kr. deželna vlada konstatovala, le majhna množica v gledišče, ter je tudi iz uloge glediškega društva razvidno, da bi tudi društvo le takrat to podvzeti zamoglo, ko bi mu bila zagotovljena prav zdatna pripomoč tako dežele, kakor glediškega zaklada. Glediško društvo pripravljeno je namreč ob svojih troških gledišče postaviti znova, zahteva pa v ta namen v svoji ulogi: 1. da se mu prepusti izplačana zavarovalnina; 2. da se mu prepusti svota, za kojo bi se glediško pogorišče prodalo; 3. da se mu dovoli primerna podpora iz deželnega zaklada; 4. da ostane mestni zastop Ljubljanski pri obljudbah, katere je storil deželnemu odboru, tudi nasproti glediškemu društву; 5. zahteva nadaljnjo podporo glediškega društva iz glediškega zaklada; 6. da se dovoli letna podpora iz deželnega zaklada.

Razen glediškega društva se ni nikdo oglašil.

Kar se tiče točke 1. in 2. zahtevanja glediškega društva, zapopadajo iste popust deželnega premoženja, torej zmanjšanje deželne imovine.

Kaj tacega morejo pa vestni deželni zastopniki ukreniti le takrat, kadar je to neogibno potrebno, ali če je pričakovati večje koristi. Obstanka take potrebe glediško društvo ni dokazalo in trditev, da inače ni mogoče postaviti novega gledišča, je ničevna, kakor se bo dokazalo tekom tega poročila.

Ravno tako dežela tudi večje koristi zase pričakovati ne more, kakor to najbolje ilustrujejo ostale točke zahtevanja, ki tudi za prihodnje računa na deželno pripomoč.

Sicer pa bi bilo za tak popust premoženja pač teško dobili Najvišje potrjenje, in sicer tem težje, ker bi se prepuščalo deželno premoženje zasebnemu društву, koje za svoje nameravano podvzetje niti najmanje ne jamči.

Kar zadeva četrto točko zahtevanja, namreč da se obdrže oblube, ki jih je deželi v svrhu zidanja gledišča storil mestni zastop Ljubljanski, to o nji ne more ukrepati deželni zbor, ker le-ta ni v stanu zauzavati z obljubo, storjeno deželi pod gotovimi pogoji po zastopu deželnega stolnega mesta.

V ostalih točkah zahteva pa glediško društvo iz deželnega in glediškega zaklada, torej da dežela dejansko pripomore k zgradbi gledišča.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. oktobra.

Poslanec Hausner je nasvetoval v budgetnem odseku državnega zborna, da se tudi poročila izročje opoziciji. Plener je pa odgovoril v imenu opozicije, da njegovi pristaši ne prevzamejo nobenega referata.

Francoski list „France“ objavil je obširen članek o sedanjih odnosajih v Avstriji. Mi se sicer polnem ne strinjam z mnenjem francoskega lista, a vendar hočemo navesti njegove glavne misli, kajti nekaj jedra je le v njih. Grof Taaffe, pravi ta list, opira se na slovansko prebivalstvo v Avstriji, dognal pa bode veliko delo, če se mu posreči postaviti krono kraljev čeških na glavo Frana Josipa. To bi bil najboljši odgovor, ki ga more dati privržencem ponemčenja avstrogerske države. To bi bila dobra obrambena naredba proti Nemčiji, ki hoče delati z Avstrijo kakor z Bavarsko in Saksonsko. Cesar Viljem si je ogledal čete tripelaliance, nad katerimi ima že, kakor misli, vrhovno povelje. Jako se pa moti, če misli, da se bodo narodi avstrijski bojevali proti Franciji. V to ne bodo pravili Čehi, pa tudi Ogrji ne. Zveza z Nemčijo se je sklenila le iz pre velikega strahu pred Rusijo po pritisku Madjarov, ki ne morejo pozabiti dogodkov 1849. I. Avtonomija češkega naroda, broječega 8 milijonov, torej dva milijona več, nego je Madjarov, dala bi pa vnapj politiki drugo mer. Upliv Čehov bi paralizoval upliv Madjarov ter Rusija in Avstrija bi se približali. Nemčija hujška Avstrijo proti Rusiji, v nevarnosti bi jo pa pustila na cedilu in celo dovolila v ujeno razdelitev, če bi le ona kaj dobila, ter bi Trst postal nemško pristanišče. Da se postavijo proti germanizmu trdne meje, morata se osnovati avtonomni skupini Češka in Hrvatska, povrnilti slovenskim narodnostim, katerih je 25 milijonov in imajo torej veliko večino, prevagajoč upliv, ki jim gre. Potem

bode možna alianca z Rusijo, ki bode za Avstrijo boljša, nego vse mirovne zveze. Prijatelji miru morajo vsekakor odobravati načrte Taafjeve, kajti velike zasluge ima za civilizacijo, da se je uprl nevarnim nasvetom Nemčije.

Nemški listi vedo povedati, da se je nov pravosodnji minister grof Schönborn pri vsprijemu uradnikov dvakrat zarekel: „Po milosti ... imenovan sem naučnim ministrom“, kar je seveda hitro popravil. Iz tega se vidi, na kateri portfelj, da je računal. To se ve, da je najbrž izmisil kak nemški časnik.

Vnanje države.

Se li bode Piročanec v imenu kraljice pritožil na patrijarhat Carigradskega, je še dvomljivo, kajti po srbskih zakonih se zakrivi veleizdaje, kdor bi prosil za posredovanje kako tujo cerkveno ali državno oblast. Če se bode odločili za ta korak, bode najbrž poprej ostavili Srbijo. Sicer se pa govori, da je metropolit poprej vprašal Carigradskega in Karlovskega patrijarha in sta mu oba odgovorila, da ima pravico ločiti kraljev zakon. Ta vest pa najbrž ni istinita in jo vladni pristaši širijo, da bi tako presleplili narod, da je kralj ločen od kraljice popolnem v zmislu cerkvenih zakonov. Ruski listi vsi pišejo, da je ta ločitev neveljavna in sramota za srbsko cerkev. Svetovali so mu pa ločitev na Dunaju in mu obetali pomoč, ko bi nastali kaki neredi v deželi. Avstrija se je hotela poslužiti te priložnosti, da bi si prisvojila Srbijo. Te kombinacije seveda neso prav verojetne.

Vlada bolgarska gleda pred vsem na zboljšanje vojske, ker se le nanjo mora zanašati. Sedaj hoče pomnožiti konjico in odpotila je na Ogersko devet častnikov konje kupovat. Kakor se poroča, so že nakupili mnogo konj.

Židovski listi bodo gotovo prihodnje dni še hudo zabavljali proti Rusiji. Zauzala je vsem židom na Poljskem, kateri neso ruski državljanji, da imajo v štirih tednih ostaviti Rusijo.

Poslednje dni je bil po židovskih listih velik hrup proti Rumuniji, ker je tebi nič meni nič sekvestrovala rumunsko progo železnice Levov-Črnovice.

Nemca Kiliana obsodilo je francosko sodišče v Nizzji zaradi ogleduščva na pet let ječe in 5000 frankov globe. Po prestani kazni mu je pa šest let bivanje v Franciji prepovedano.

Dopisi.

Iž Središča 26. oktobra. [Izv. dop.] O cesarski slavnosti, ki se je tukaj pred dvema mesecema vršila, še vedno nekateri, ki drugega ne znajo, kakor o njej kritikovati in mrimati, ne mirujejo. To so ljudje, katere ta slavnost ni prav nič ni brigala, ki niti neso Središčani, ki pa se vendar držnejo svoje dopise „iz Središča“ v javnost spravljati.

— Tako se dopisnik — r — v štv. 240. „Slov. N.“ zaganja v predsedništvo slavnostnega odbora, zagovarjač govor č. g. Dogše. — Ne vem, ali se bodo dotičniki za take napade kaj zmenili, to pa vem, da ta napad naše občinstvo po zaslugu obsoja. Žalostno je, če se može, ki so bili priedili s trudom in žrtvami to slavnost, ki je bila razven Logaške največja in najsijajnejša na Slovenskem, zdaj napadajo, može, o katerih svobodno rečem, da je njih ime na narodnem polju neomadeževano. — Toda k stvari.

Dopisnik — r — se bavi z govorom g. Dogše pri tej slavnosti. Mi radi pritrdim, da je g. D. dobro govoril in po pravici obsojal brezozirnost Madjarov proti mejmurskim Slovanom, toda vprašajmo, je li ta govor g. D. pri navedeni slavnosti bil na pravem mestu. Odgovoriti moramo, da ne; s tega stališča se tudi slavnostni odbor s tem govorom ni strinjal. — Akoravno je g. D. po končanem vsporednu govoril, je ipak slavnostni odbor za to bil odgovoren in to tembolj, ker je g. D. govoril vsem prisotnim z odra, kjer so se oficjalni govorili; skrb odbora, da se prisotniki, naj so katere koli narodnosti, ne žalijo, je bila hvalevredna. — Če se pomisli, kaj je g. D. govoril, se mora reči, da tak govor sodi za kako političko zborovanje, ne pa za slavnost, ki s politiko ni imela nič opraviti. — Slavnostni odbor ni hotel, da bi se pri takoj slavnosti pospeševalo sovraščvo, in predsednik je g. D. dovolil besedo, da govori o slogi, kakor je g. D. želel, nikakor pa ni mislil, da se bo od stvari tako odstranil, kakor se je žalilog zgodilo. Če je to predsednik odbora obžaloval, ravnal je čisto taktno; s tem so se strinjali razen jednega vsi udje slavnostnega odbora in torej ni res, da bi ostali odborniki o tem ničesar ne vedeli.

Dopisnik se tudi spodbika nad tem, da so se k slavnosti vabili Madjari in Nemci. No, odbor s tem narodni stvari ni hotel nič škodovati in je tudi vsteno varoval narodni značaj slavnosti. Odbor je povabil, ker je slavnost imela patriotičen

pomen, prebivalstvo sosednjih občin, mest in trgov brez razločka narodnosti dobro vedoč, da so ti vsi vestni državljani, ter jednakov zvesti in udani vladarju, v katerega proslavo se je svečanost vršila. G. — r. — je s svojim dopisom mislil Središčane spraviti ob dobro ime, ki ga pri narodu uživajo, česar pa menda ni dosegel, ker Središče je dobro poznato kot najzanesljivejši narodni trg, katerega dobre glasu mu Psevdo Središčan ne vzame.

Domače stvari.

— (Imenovanja.) Gosp. Iv. Pogačnik, avskultant za Kranjsko, praktikanta pri deželnem sodišču v Gradci: Henrik Detitschegg in Viktor Kočevvar, praktikant pri deželnem sodišču v Ljubljani g. Stefan Kraut in praktikant pri deželnem sodišču v Celovci Günther Holena, imenovani so avskultanti za Koroško. Avgust Modrinskiak, praktikant pri okrajnem sodišču v Mariboru, imenovan je avskultantom za Kranjsko „extra statum“.

— (Slovansko pevsko društvo na Dunaji.) Zadnji občni zbor bil je tako dobro obiskan. Na predlog odborov storil se je ukrep, povodom cesarjeve širidesetletnice prirediti 2. dne decembra svečanostni koncert v dvorani glasbene družbe. Sklenilo se je tudi, da društvo pristopi k češki založni z letnim doneskom 100 gld. Pri volitvi bili so izvoljeni sledeči gospodje: L. Boučhal, predsednikom; R. Pukl, podpredsednikom; A. Buchta, I. pevovodjo; K. Jahoda, I. namestnikom; J. Jiřík, II. namestnikom pevovodje; denarničarjem bil je izvoljen dr. Fr. Bělař; tajnikom J. Špačil; D. Brlić, njegovim namestnikom; arhivarjem A. Veith in T. Valasek; dalje dr. J. Drozda, dr. J. Lenoch; namestniki so gg.: Paur, Podhajský, Šavs in Stejskal; revizorji: Stantejsky, dr. Kostliwy in J. Mlčoch. — Društvo je štelo l. 1888 136 izvršujočih članov, in sicer 32 pevk in 104 pevce, mej temi 64 Čehov, 26 Slovencev, 8 Hrvatov, 3 Srbi, 2 Poljaka in 1 Rusin; dalje je imelo društvo 112 podpirajočih udov, 18 ustanovnikov in 12 častnih udov. Slovenski člani bili so sledeči: gospodičina Leopoldina Kolbeznova, alt; I. tenor: Abram, Bučar, Gregorič, Kruščić, Potokar, Šavs, Sežun, Žebré; II. tenor: Bilec, Bohinec, Böhm, Čerin, Freunsfeld, Gangl, Gabrovšek, Milohnja, Pirh; I. bas: Förster, Hubad, Kušar, Pukl, Rybař, Švigelj; II. bas: Košenina, Rabič, Rekar. Podporniki so bili 4, namreč gg.: profesor Šuklje, dr. Jelenc, Kruljač, Zelenik. — V bivšem letu je društvo nastopilo 28krat javno, in sicer: priredilo je 2 koncerta, 3 zabave za širše kroge, 3 v ožjem krogu, 7krat je pelo pri službah božjih, 2krat pri svatoah, 2krat pri pogrebih, 9krat pa je sodelovalo v družih društvenih slovanskih. Kot solisti nastopili so sledeči Slovenci: F. Pogačnik, M. Hubad, J. Šavs in gospodičina L. Kolbeznova. Društvo imelo je l. 1887/88 74 vaj, in sicer 39 moški zbor, 30 ženski zbor, 5 skupnih. Mej vsemi slovanskimi društvi na Dunaji je to najstarejše, a tudi najvažnejše društvo. Pristopi naj torej vsak Slovenec, ki biva na Dunaji, ali kot pevec ali kot podpornik. Jubilejni koncert slovanskega pevskega društva 2. dne decembra bode izreden, ker se delajo priprave že delj časa ter je mnogo umetniških sil obljudilo svoje sodelovanje. — Po zadnjem občnem zboru bila je družbena zabava v „Slovanski Besedi“, kjer so bile razstavljene tri diplome najnovejših častnih članov: Dvořák, dr. B. Ipavec in slavnega Ondříčka. Vsi so občudovali prekrasno delo češkega umetnika. V kratkem se bodo odposlate dotočnim gg. častnim članom. Pri zabavi pelo se je mnogo zborov in četverospevov. Posebno so se odlikovali slovenski pevci, katerim je napis pevovodja gospod Buchta, rekoč, da boljših pevcev, nego jih imajo Slovenci, nema nobeden slovenski narod, tudi češki ne; dr. Lenoch napis je slovenskemu narodu, ki vyzgaja tako izvrstne pevce in naudušene člane tega društva.

— (Znani A. J. Dobrički,) nestor ogerških Rusov, ki je bil pred par leti v Ljubljani, je navzlic visoki svoji starosti še vedno delaven. V Varšavi izdal je te dni pod naslovom: „Vzgled na vopros ob občeslavjanskem jeziku“ brošuro, v katerej razpravlja slovansko vprašanje. Od Rusov zahteva, da očistijo svoj jezik nemških in romanskih besed, drugim slov. rodovom pa priporoča, da se uči rusčini. Hrvatom polaga na srce, naj delajo na to, da bode cirilica jednakopravna z latinico, vsem Slovanom pa priporoča, naj ne kujejo besed, temveč za nedostatke uvajajo ruske izraze.

— (Premembra pravil) je dovoljena kranjski obrtni družbi, hranilnici štajerski in hranilnici v Celji. Prošnja za dovoljenje za ustanovitev vzajemne zavarovalnice v Beljaku se je odbila.

— (Naš rojak, g. Fr. Kuralt,) tajnik kmetijske družbe hrvatske, imel je preteklo soboto zelo zanimivo predavanje: o difuziji vina, narejeno iz ovočja. Svojo popolnoma novo metodo razkazoval je s posebnim, v ta namen izumljenim strojem. Kuraltov način pridelovanja sadnega vina odlikuje se po tem, da se iz ovočja izvleče ves sok ter odstranijo bolezni sadnega vina. Gosp. Kuralt naredil je iz češpelj prav dobro vino. Iz 100 litrov češpelj politih z vodo, dobil je 75 litrov mošta, ki je imel od 18 do 14.50 sladkorja.

— (Smrkavost konj) je ponehala. Od 27. dne septembra ni bilo nobenega slučaja več. Vsled tega dovoljeni so zopet konjski semnji in bode v Ljubljani prvi konjski semenj dne 8. novembra t. l.

— (Od občinskega sveta Ljubljanskega mesta) ustanovljeni stipencij letnih 250 gl. za obiskovanje obrtne šole v Gradcu se za dobo 2½ let, od drugega semestra letošnjega šolskega leta počenši, v podeljenje razpisuje. Pravico do tega štipendija imajo učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili tukajšnjo obrtno pravljnicu, tudi če so samo slovenskega jezika zmožni. Prednost pa imajo učenci v Ljubljano pristojni. Prošnje, katerim je pri ložiti krstni list, domovnica in pa šolska spričevala, ulože naj se ali pri vodstvu tukajšnje obrtne pri mestnem magistratu do 30 novembra t. l.

— (Iz Slavine) se nam piše: Pred nekaj meseci smo javili, da ima naša vas dva veledušna dobrotnika, g. Josipa Gorupa na Reki in g. Frana Kalistra v Trstu, ki sta podarila veliko vsoto za novo šolo v Slavini. To šolsko poslopje je sedaj dozidano in že pod streho. Pravlična zgradba je to, ki za sedaj ugaja očesu, akoravno ni še popolnoma zvršena. Zatorej kličemo slava! gospodoma dobrotnikoma in se toplo zahvaljujemo vsem, ki so zgradbo pospeševali.

— (V Trstu) so včeraj zjutraj iz morja potegnili utopljenca. Iz listin, ki so jih našli pri njem, dognalo se je, da je to g. Jakob Čenčur, učitelj in vodja mestne ljudske šole v Skedenji. Pri mrtvci našli so uro z verižico in žepni nožiček. Pokojni Čenčur bil je 45 let star. Doslej se ni moglo dognati, je li sam v morje skočil, ali pa ponesrečil.

— (Nezgoda.) V Kalu, mej Šenpetrom in Košano, popravljal je dne 25. t. m. 54letni Jože Bobek streho na poslopji Ivanke Smrdelove. Po neprevidnosti pal je na cesto in se tako pobil, da je v malo urah umrl.

— (Nove skladbe.) V proslavo širidesetletnega vladanja našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. založilo je „Cecilij. društvo“ nastopne zbole: I. „Oj živi Bog cesarja!“ Besede J. Zarnikove, napev zložil P. Angelik Hribar. II. Na slavo Avstriji. Besede A. Funtekove, napev Anton Foersterja. III. a) in b) K 40letnici cesarja Franca Jožefa I. Besede Jos. Pinterjeve, napev P. Hugolina Sattnerja. Prvi zbor je bolj cerkven, drugi in tretji (za mešani ali pa moški zbor) za besede in koncerne. Cena 10 kr. Na prodaj v tiskarni Miličevi.

— (Razpisana) je služba 4. učitelja na čveterorazrednici v Črnomlji. Plača 400 gld. Prošnje do 20. novembra.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 29. oktobra. „Daily Telegraph“ javlja, da se v Kutais-u nameraval atentat na carja. Malo minut pred njegovim prihodom prijeli so sredi množice Kazaka, kot častnik opravljenega, ki je imel dinamitne bombe pri sebi. Ujeti Kazak je nekda član južnoruske prekocijske družbe in je imel nalog, carja umoriti. Ko so ga prijeli, se ni branil, pozneje pa je skušal zastrupiti se, kar so pa preprečili.

Berolin 29. oktobra. „Wolffov Bureau“ javlja: Vest o nameravanem atentatu na carja je po poizvedbah na najkompetentnejšem mestu populnoma neosnovana.

London 29. oktobra. „Times“ javlja iz Zanzibara: Poveljnik tamošnjega nemškega brodovja premestil je pomorsko vojaštvu v Bagomoyo, kjer so vsako noč boji. Seli, katere je nemška družba bila poslala k

naselnikom v Movajvi, bili so preteki petek blizu morja umorjeni.

Peterburg 30. oktobra. Na postaji Boaki skočili druga lokomotiva in širje vagoni cesarskega vlaka s tiru. Carski obitelji in spremstvo se ni nič zgodilo.

Pariz 30. oktobra. Na francosko-ameriškem banketu povodom obletnice, ko se je postavil kip svobode v Novem Yorku, govoril je Goblet rekoč: Francoska odpovedala se je privojevalnej slavi, ona hoče samo delati na to, da se zboljša usoda prebivalstva. Ona želi miru, ker ga potrebuje za zvršitev tega namena.

VABILO.

Čitalniški pevski zbor pel bode na prijazni poziv „Sokola“ umrlim članom tega društva žalostinke na pokopališči dne 1. novembra ob 3 uri popoludne.

P. n. gospodje pevci naj izvolijo udeležiti se polnoštevilno skušnje v sredo ob 8. uri zvečer.

Pevski odbor.

Zahvala.

Naj sijajnem, po vsem vrednem in dostojnem izidu slavnostnega koncerta, kateri je priredilo „Slovensko učiteljsko društvo“ v proslavo cesarskega jubileja, se podpišani odbor vsem sodelujočim faktorjem in blagim podprtih najiskreneje zahvaljuje, osobito pa veleslavnemu deželnemu odboru, ki je za koncert brezplačno prepustil redutno dvorano, visokorodnemu gospodu c. kr. polkovniku za prijazno dovolitev vojaške godbe brez odškodnine, gospodu ravnatelju plinarne za darovanje svečavo, gospodu glasbenemu ravnatelju, prof. A. Nedvedu, za arangeter, katero spremno in požrtvovano vodstvo, slavnemu sodelujučemu učiteljstvu in gospodičinam gojenkam c. kr. učiteljskega izobraževališča, oz. romu blagorednemu gospodu ravnatelju Bl. Hrovathu, gospodu H. Turku za postrežljivo prodajo ustoppic in posebno pa slavnemu občinstvu za mnogobrojno udeležbo in skazano radodarnost. Slava!

Slavnostni odbor.

Zahvala.

Gospod Adolf Mullej, c. kr. poštar itd. v Dolenjem Logateci, je blagovolil dne 26. oktobra l. l. podpisanim vodstvu prostovoljne požarne straže Logaške v Dolenjem Logateci za zgradbo nove shrambe za gasilno orodje 20 gld. podeliti, za ta velikodušni dar mu izreka podpisano vodstvo najiskrenejšo zahvalo.

Vodstvo prostovoljne požarne straže Logaške.

V Dolenjem Logateci, dne 29. oktobra 1888.

Jos. Smolej,
stotnik.

Ivan Milavec,
blagajnik.

Loterijne srečke 27. oktobra.

Na Dunaji: 70, 68, 84, 44, 86.
V Gradci: 57, 2, 30, 60, 70.

Tujci:

27. oktobra:

Pri Slovu: Schuller z Dunaja. — Unterkreutzer iz Beljaka. — Wellitsch iz Celovca. — Polizer z Dunaja. — Arcu iz Zagreba. — Rachne iz ?. — Heinzie iz Alexandrije.

Pri Maliču: Schuldes iz Brna. — Hostnik, Kaufman z Dunaja. — Hing iz Rakca. — Kolera iz Gradca. — Raus z Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Blizjak iz ?. — Pri južnem kolodvoru: Schmal iz Gradca. — Lampe z Dunaja. — Kiršer iz Zagreba. — Perko iz Celja. — Kesche iz Kranja. — Mervar iz Trsta. — Molakuti iz Beneket.

Umrli še v Ljubljani:

27. oktobra: Anton Baudek, delavčev sin, 4 leta, Rožne ulice št. 13, za božjastvo.

26. oktobra: Marija Banove, zvonarskega pomočnika hči, 3 ure, Cesta v mestni log. št. 4, za slabljenjem.

28. oktobra: Jožef Heran, knjigovez sin, 15 mes., Poljanska cesta št. 18, za jetiko. — Aleksander Jelčnik, krojačev sin, 1½ let, Rožne ulice št. 39, za vnetjem sapnika.

Meteorologično poročilo.

Den	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
28. okt.	7. zjutraj	749.7 mm.	0.8° C	brevz.	meglaj.	0.00 mm.
	2. popol.	748.1 mm.	14.4° C	brevz.	jaz.	
	9. zvečer	748.0 mm.	6.4° C	brevz.	jaz.	dežja.
29. okt.	7. zjutraj	747.1 mm.	2.0° C	sl. svz.	meglaj.	0.00 mm.
	2. popol.	744.8 mm.	14.6° C	sl. svz.	jaz.	
	9. zvečer	744.2 mm.	6.6° C	sl. svz.	jaz.	dežja.

Srednja temperatura 7.2° in 7.7°, za 1.3° in 0.4° pod normalom.

Dunajska borza

dné 30. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 82-05	—	gld. 82-20
Srebrna renta	82 40	—	82-60
Zlata renta	109 90	—	109-75
5% marčna renta	97-65	—	97-55
Akcije narodne banke	873-	—	871-
Kreditne akcije	311-70	—	312-30
London	121-30	—	121-25
Srebro	—	—	—
Napol.	9-62%	—	9-61%
C. kr. cekini	5-76	—	5-76
Nemške marke	59-45	—	59-40
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	133 gld.	75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	172	75
Ogerska zlata renta 4%	101	65	"
Ogerska papirna renta 5%	92	60	"
5% štajerske zemljisč. odvez. oblig.	104	75	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120	75
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	122	75	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	50	"
Kreditne srečke	100 gld.	182	"
Rudolfove srečke	10 "	20	"
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	113	"
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	226	75	"

Prostovoljna dražba.

Dne 5. novembra t. l. prodaja se bode parceloma tudi pod nastavljeno ceno po sodniškem potu — iz zapuščine Jakoba Hočevarja — mlina v Količevem št. 22 pri Kamniku. Z izvrstno vodno silo, tudi za druge industrijalne namene pripraven, hiša in poslopja s „fundus instructus“ om vred, po klicani ceni 11.599 gld. 15 kr., dalje njive, travniki in gozdi. — Ara (vadium) 10% nastavljene cene. — Tretjino kupnine plačati je v 14 dneh, ostalo v 2 mesecih. — Nadaljni pogoji poizvedo naj se pri okrajni sodniji na Brdu. — Dne 7. novembra boda dražba premičnih stvari (715-7)

Hiša

odda se v najem v Lescah na Gorenjskem.

Hiša je tik ceste, ima kuhinjo, veliko sobo, dve kleti, zgoraj pa dve sobi. Vse je dobro narejeno in obočano. Hiša je posebno pripravna za kako prodajalnico, ker ni nobene v vasi.

Kaj več pove Josip Vidic v Lescah št. 4 na Gorenjskem. (734-1)

Goldinarjev 10 na dan

more vsakdo brez glavnice in rizika zaslužiti s prajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč proti plačilom na obroke za neko Budimpeštansko banko, ki je jaka na dobrem giusu. — Ponudbe vsprejema administracija RIESZ v Budimpešti, Hatvanergasse Nr. 18. (629)

Št. 17.455. (723-3)

Stanovanje!

V posloplji meščanske bolnice v Ljubljani (Kresji) in sicer v II. nadstropji, z razgledom proti škofiji, odda se takoj stanovanje, obstoječe iz 4 sob, jedne sobe za posle, kuhinje, shrambe za jedi in kleti.

Ustne ali pismene ponudbe vsprejema v uradnih urah podpisani magistrat.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dné 20. oktobra 1888.

Prodajam svoje odlikovane

gosi.

Pomerske gosi par po 7 gld.
Toulouške " " 6 " "
Pekinske race " " 3 " "
(735-1) Edvard Seidler
v Sisku na Hrvatskem.

VIZITNICE

priporoča

,,Narodna Tiskarna“. po nizkej ceni.

Marseillsko žolco,

najhitrejše, vsekako najsigurnejše in najpriprostejše sredstvo za čiščenje in zboljšanje vina ima vedno (562-21)

A. Hartmann v Ljubljani.

Pisarna: Hotel Evropa.

Navod, kako se rabi, razpošilja se zastonj.

ILUSTROVAN

NARODNI KOLEDAR

za leto 1889.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarni J. Giontini-jevi v Ljubljani. — Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Vsebina: Popolen kalendarij, koledar, kateremu so pridobljana tudi slovenska imena, in cerkevni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiš. Sedanji vladarji evropski. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzjavni cenik. Lestvica za pristojbine kolekov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Stiridesetletnica vladanja cesarja Frana Josipa I. Naši zaslužni možje. Božja pota Slovencev. Na sveti večer. Smešnice. — Naznanila.

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kisla voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda. Radenska kisla voda ima med vsemi evropskimi kislici načelo natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zaslivenjih, kadar se napravlja kislina v želodci in črevesu, pri vredu, katarih in živoniti boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne ogline kisline in oglenkislega natrona, prijetnega okusa in pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šameča, žejo gaseča pijača, kojo imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kisla voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrilatico, mrzlico in kolerico.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skrušna uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno solo 30 kr. do 1 gld.) (339-31)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvanajsto ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta, kako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Polozil je košček kosti v hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočini kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzeto kosti v kratkem prostre vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniške prevlakte so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspahi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

V zalogi imata kisla voda Ferdinand Plautz in Mihail Kastner v Ljubljani.

Jutri žrebanje!

Srečke Obrtne Razstave, Prirejene v Proslavo Cesarske Svetčanosti

samo 50 novc.

Glavni dobitek 25.000 Goldinarjev.

Loterijska pisarna komisije za slavnostno obrtno razstavo, Dunaj, Bartensteingasse 4.

V Ljubljani se dobivajo v menjalnici J. C. MAYER-JA.